وەکیەکەکان هەرگیز ڕێکناکەون!!
… محەمەد تەها حوسێن

هێزە کوردیەکان بە نموونە…..

بونیادی سایکۆلۆژی تاك و كۆمەڵگەی کوردی لەم هەرێمەی خۆمان بە یەك شێوە پەروەردەی كۆمەڵایەتی ترادیسیۆنی(دابونەریت) و یەك شێوە پەروەردەی ئاینی و یەك جۆرە پەروەردەی سیاسی تێپەڕیوە، خەسڵەتە كۆمەڵایەتی و دەروونیەکانی كۆمەڵگەکەمان ڕوو و گەوهەرێکی كۆگەری collectivity هەیە و لەوەتەی هەین لە ڕێگەی ئۆرگانە كۆمەڵایەتیە بۆ سەروبەرەكانمانەوە هەر بەو گیانە پەروەردە دەكرێین.
(وەهمی هێز لە كۆدایە و بە تەنها دەرەقەتی هیچ نایەین)، شەپ□ەی تووشی كۆمەڵگە کردووە و نەیهێشتووە تاك بە (سەدە) چەند هەنگاوێك بچێتە پێش، چەمکەكانی (یەكڕەنگ) و (یەکدەنگ) و (یەکدەست) و یەك......تاد هەناوی كۆی کرمێکردووە و کردوویەتی بە جانەوەرێکی ترسنۆکی ئەوتۆ هەمیشە لەبەرانبەر هەر مەترسیەك ڕەویوەتەوە و لەم كۆڕەفتاری ڕەوینەوەیەش (كۆ) عەقڵی لەدەست داوە و بە هێزی سۆز و هەڵچوون جووڵاوەتەوە.

هەموو ئەو ئیمپراتۆریانەی ڕووبەری گەورە گەورە و فراوانیشیان لەسەر زەمینی خەڵکی تر داگیرکرد بەم ستراتیژە دەروونكۆمەڵایەتیە هێرشیان بردووە و کاتێ شکستیشیان هێناوە لەسەرەوەڕا هەرەسیان هێناوە و هەڵوەشاونەتەوە و خۆیان بە هیچ نەگرتۆتەوە.
ئێمە هەمووومان پێكدەچین و پێكهاتەی دەروونیمان بە کاریگەری ئەم ستراتیژە دەروونكۆمەڵایەتیە هەمەکیانە داڕێژراوە و سرووشتی گەشەی دەروونی و كۆمەڵایەتیمان بە ڕێچکە ترادیسیۆنیەکاندا تێپەڕبوون، كۆمەڵگەی ئێمە تاکەکانی بۆ ئازادبوون پەروەردە نەکردووە بەقەد ئەوەی بە وەعیەوە بۆ دیلبوون و دەستەپاچەبوون ئامادەی کردوون، (خۆنەبوون) و (تاکنەبوون) ی تاکی ئەم سەرزەمینە بەستراوەی باوەڕنەهێنانە بە جیاوازی و لەیەك جوودابوون و گرتنەبەری ونبوونە لەنێو كۆ.

هێزوەرگرتن لە كۆ تاکێکی تۆقیوی بۆ هێناوینەتە ئارا ئەگەر هاتوو لەم کۆیە دابڕا ئەوا گورگە مرۆیەکان دەیخۆن و ڕۆڵی مەڕبوونی خۆی پیادە دەکا، ئێمە مێگەل و نێرگەلین و تاك تاك ئەگەر لەیەکتریش جیا بین لە ڕووە بیۆلۆژیکی و مۆرفۆلۆژیکی و سایکۆلۆژیکیەوە ئەوا

بەم جیاوازیانەی خۆمان نەزانیوە و هەرگیز نەمانهێشتووە توانا جوداکانمان بۆ یەکتر دەرکەون لەو تێگەیشتنە هەڵەی گوایا بە جیابوونمان لە یەکتر گورگ دەمانخوا و ئاسان دەبینە پارووی ئەوانی تر.

لەم کێگەراییە ناهوشیارانەی خۆمان جیاوازیەکان هەمیشە ونبوون چون پێمانوابووە بە تەنها هیچ نین، خۆ ئەگەر بە کۆ لە هەوڵگەلێکیشدا ئاسان سەرکەوتبین ئەوا ئاسانتر شکستمان هێناوە کاتێك ڕووبەڕووی مەترسی و هەڕەشەیەکیش بووبینەتەوە. یەکبوونی هوشیارانەی جووداکان هێز بە تاك و کۆمەڵگە دەبەخشێ نەك یەکبوون لە سێنگەی وەك یەکی و یەکڕەنگی و یەکدەنگیەوە، وەکیەکی ستراتیژێکی مەڕ بوون و قاز و قەلەمون(عەلیشیش) بوونە ئەوانەن یەك ڕەنگ و یەکدەنگن، ئەم ستراتیژە بۆ هەزار ساڵ پێش ئێستا باش بوو، چون مرۆڤیش ئەوسەردەم ئاژەڵێکی دیکە بوو و بۆ بەرەنگاربوونەوەی ئاژەڵانی دی پێویستی بەم خۆ بەیەکتر بەهێزکردن و گردبوونەوەیە بوو. بەڵام لەم زەمەنەی ئێستادا هوشیاربوونەوە بە ستراتیژی عەقڵسالاری پێویستی بەوەیە عەقڵی هەر یەکە لە تاکەکان بجەڵبێن بۆ ئەوەی توانا تاکیەکان دەرکەون تاوەکو هوشیارانە نرخی تاك و دواتر نرخی کۆمەڵگە و نەتەوە و دەوڵەت و ....تاد بزانین، گردبوونەوەی جوداکان هێزی جیاجیا درووست دەکا، کۆمەڵگەیەك لە جوداکان هێزمەنترە لە وەکیەکەکان.
گوتاری سیاسی و حزبی کوردی ئەم هەرێمە لە گوتارە پەرش و بڵاوە کۆمەڵایەتیە ترادیسیۆنیەکەی جودا نیە، حزبەکان هیچیان لەیەکتر جوودا نین چون لە کوردەواری خۆماندا هەموو خێزانەکان لەیەکتر دەچن و تاکەکانیش لەیەك ماشێنی مرۆڤسازی پەروەردە و ئەخلاق فێربوون و هەر بۆیەش بوونیادی سایکۆلۆژی تاکەکان وەڵامدەرەوەی ئەم ژینگە دەروونکۆمەڵایەتیە نەگۆڕە دەبن.

حزب و ڕێکخراوەکان لەوەتەی هەن ناکۆکن و بە جۆری جیاجیا لەیەکتر لە بۆسەدان و سەنگەر لەیەکتر دەگرن، هۆکاری سەرەکی ئەم ناکۆکیە درێژخایەنە وەکیەکی خۆیانە، چون لە وەکیەکیدا بەرژەوەندیەکانیش وەك یەك دەبن و هەموو ئەو شت و بابەتانەی لەسەری ناکۆکن وەك یەکن بۆیە بەردەوام دژی یەکترن و تا هەتایەش بەم هەلومەرجە ڕێکناکەون، هەریەك لەم حزبانە ئەگەر خۆی پێ لەوانی تر پێشکەوتووخواز و مۆدێرنتر و دڵسۆزتر و دیموکراتتر و ......تاد ە ئەوا کورد وتەنی با هەر بۆ خۆی بڕێسێ. لە جیاوازبوون لە یەکتریدا ڕوانینەکان لەیەکتر جوودان و تێگەشتن و بیرکردنەوەکان هەمەڕەنگ و دەنگن و هەربۆیەش

بەرژەوەندیەکان جودا دەبن، ئەوسا هەریەکە بە ئاراستەیەك بیردەکاتەوە و بە شێوەیەك دەدوێ و لەو دۆخەشدا گفتوگۆ دێتە ئارا و دیموکراسی وەك پێویستیەکی دەستلێبەرنەبوو تادێ گەشە دەکا و دەچەسپێ، ئەم دەنگە لەیەکتر جوودایانە وەك کۆڕاڵێکی موزیك وایە دنیایەك ئەنستڕومێنت(ئالەت) ی جیا یەك دەنگمان دەخاتە بەرگوێ.

لەوەتەی هێزگەلی حزبی جیاجیا لەم هەرێمە هەن ئەو ئەمیان بە ناتۆرەی جیاجیا تۆمەتبار دەکاو هەریەکە خۆی کردۆتە خاوەنی حەقیقەت و پێیوایە ئەوانی تر ناپاك و ناڕاست و خوار و خێچن، ئەم بینینە جیاوازە بۆ یەکتر لە جیاوازیان لەگەڵ یەکتر نەهاتووە بەقەد ئەوەی لەوەکیەکیانەوە سەرچاوەی گرتووە، وەك یەکەکەکان هەموویان حەزیان لە پارەیە، هەموویان حەزیان لە نەوتە، گشتیان بۆیان بلوێ ئەوانی تر لەبەین دەبەن، هەموویان حەزیان لە خواستە غەریزیەکانی (ئاید) ە و بۆ ئەم حەزە نێرگزیە دەمەکیانەشیان یاسا و پێوەری وەکیەك ساز دەکەن و ناوی دەنێن (ویژدان) یا سووپەرئیگۆی کولتووری.

پێکهاتەی سایکۆکولتووری حزبی ئەم سەرزەمینە سەدا سەد پەیوەستن بە یەك هیرارکیەتی دەسەڵاتەوە، هیچیان چوارچێوەی مەعریفی و هزریان لەوانی تر جودا نیە، هەموویان لەیەك سەرچاوە خواردوویانەتەوە و هەربۆیەش کەس نابێ بە فەیلەسووف لەسەر ئەوی تر و هیچ حزبێکیش نابێ بە هەڵگری حەقیقەتی ڕەها و پاك و بێگەرد.
لە خێزانێکدا برایەك حزبی (س) و یەکێکی تریان(ش) و یەکێکیشیان (گ) وئەوەی تریان(ن)ە و خوشکێکیش([illegible]) و یەکێکیان(ك) ....تاد، یەك باوك و دایك و یەك شێوازی پەروەردەی کۆگەری و یەك ئاستی هوشیاری دەروونکۆمەڵایەتی کۆیکردوونەتەوە چۆنچۆنی یەکیان بەسەر ئەوانی تر دەبێتە مۆدێرنخواز و بلیمەت و فەیلەسووف؟ خۆ ئەگەر کولتوورەکەمان نرخی تاکبوونی زانیبایە و تاکی (ئازاد) و (خاوەن خۆ) ی (کۆنتڕۆڵ لە نێو خۆ) ی بەرهەمهێنابایە ئەوا ڕێی تێدەچوو، بەڵام هەر بەرپرس و کادر و ئەندامەیان هەیە بەیەکزمان دەدوێن و وەك یەك یەکتر تۆمەتبار و جنێوباران دەکەن و بەیەك زمان حەقیقەتی زەوتکراو دەردەبڕن.

زمانی گوتاری سیاسی و حزبیی هەرێمەکەمان تاوەکو ئێستا هیچی نوێی نەهاتۆتە سەر و سەرکردە و بنکردەکان بەردەوامن لە خۆبەیەکتر گرتن و چەقۆ و تفەنگ لە یەکتر هەڵکێشان، سواری سۆز و هەڵچوونی خۆیان بوون و دانیشتنیان یەکتر لە ئامێزگرتن و یەکتر ماچکردن و لەبەرانبەریشدا لەیەکتر تووڕەبوون و خۆبەدوورگرتن و دەرگا

لەیەکتر داخستنە، هەموو ئەم □ەفتارانە لە □ووی سایک□سیاسیەوە دەرخستنی دنیایەك گر□وگ□□ەی دەروونیانە، دووربوونیانە لە عەقلانیەت و زانین و هەسکردن بە بەرپرسیار□تی.
لەزەمەنی ئ□ستادا خو□ندنەوەی واقیع بە چاوی عەق□ و ناسینی عەقلانیەت بە زمانی سەردەم دەمانه□ن□تە ه□ش خ□مان و خەبەرمان دەکاتەوە، بەردەوامبوون لەسەر ئەم خ□بەیەکتر چواندنە هەمیشە بە مە□ دەمانه□□تەوە.